

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
027/15	Levekårsutvalet	PS	28.04.2015
	Kommunestyret	PS	

Saksbehandlar	ArkivsakID
Eileen M Feste	14/7008

Retningslinjer til Bygdebok- og kulturminnefond

Vedlegg:

Retningslinjer for Bygdebok og kulturminnefond

Rådmannen sitt framlegg til vedtak

Spørsmål om vidare eksistens for Samlelegat for Lindås kommune, må utreias i eige sak. Lotteri- og stiftelsestilsynet har eige regelverk for oppheving av stiftelse (legat).

Statuttar for Bygdebok- og kulturminnefond for Lindås kommune vert vedteken. Kommunestyret skal i samband med budsjettprosess, avgjere storleiken på fondet og eventuell behov for å tilføra fondet midlar – jmf pkt 6.

Levekårsutvalet - 027/15

LE - behandling:

SAKA UTGÅR.

LE - vedtak:

SAKA UTGÅR.

Saksopplysningar:

Politisk handsaming

Saka skal til innstilling i Levekårsutvalet

Saka skal avgjerast i Kommunestyret

Bakgrunn

Sak om Bygdebok- og kulturminnefond var oppe til behandling i K-styret i sak 012/15.

Kommunestyret sender saka attende og bed levekårsutvalet vurdere følgjande:

1. Formål og innretning av bygdebok- og kulturminnefondet: avkastning eller søknadsfond.
2. Vurdere om samlelegatet skal avviklast og midlar leggjast til kulturfelt
3. Kommunestyret bed om at saka kjem attende til KO møtet i mai 2015.

I samband med godkjenning av rekneskap for 2009, vart det oppretta eit Bygdebok- og kulturminnefond på kr 1.000.000. I 2010 vart det løyvd kr 110.000 til Medaaspriskomiteen. Medaaspriskomiteen tok initiativ til å få plassert ein statue av Ivar Medaas i Knarvik senter. Den vart laga av Arne Mæland og blei avduka i november 2010.

Det står pr oktober 2014 att kr 890.000 i Bygdebok- og kulturminnefondet.

Vurdering

1. Formål og innretning av bygdebok- og kulturminnefondet; avkastning eller søknadsfond

Formål med bygdebok- og kulturminnefondet er at ein skal støtta initiativ til bygdebok- og kulturminneprosjekt i Lindås kommune.

Kulturminneprosjekt skal ta vare på verdifulle og verneverdige bygningar, kulturmiljø og andre typar kulturminne i Lindås kommune. Som hovudregel kan det berre gis tilskot til antikvariske tiltak, dvs tiltak som sikrar kulturminneverdiane i tråd med deira kulturhistoriske karakter, og ikkje til tiltak som handlar om oppgradering.

Nokre utfordringar knytt til Lindås kommune si eige samling

Lindås kommune vedtok i 2011 ei kulturminneplan for 2011-2021. Som det kjem fram av planen, er det mange kulturminne, både verneverdige bygninga, gjenstandar og kulturmiljø Lindås kommune har ansvar for. Også såkalla immateriell kulturarv kjem inn under kulturminnebegrepet, som t.d. hendingar, mattradisjonar, dans, folkemusikk, tru og tradisjon.

Som eit døme på utfordringar innan kulturminne kan ein syne til eksempelet Roparhaugsamlinga, ei samling beståande av 2000 gjenstandar som husgeråd, tekstilar, reiskapar, bøker og fleire ting. Utfordringar ligg i å ta vare på tekstilane som oppbevares i leinstova frå 1880 tallet. Lys og fuktigheit er blitt eit problem og ein må snart setje i gang tiltak for å redde dei verdifulle tinga som Karl Øvretveit i si tid samla.

Lindås kommune eig også Skulemuseet på Vassel og gamle husmannsplassen i Vikje, for å nemne noko. For at vi skal kunne ta desse kulturminnestadane i bruk, må ein m.a. finne løysingar kring sanitærforhold. Ein må også utvikle t.d. undervisningsopplegg slik at skulane

kan ta kulturminnestadane i bruk.

Døme på samlingar i privat eige

Lindås sogelag si samling omfattar meir enn 6.000 gjenstandar og er den kulturhistoriske samlinga i Nordhordland. Dei har store utfordringar i høve til magasinforhold.

Nordhordland husflidslag

Laget arbeider m.a. dokumentasjon av drakttetekstilar, broderimønster og har bygt opp ei samling tekstilar og brøderimønster. Det kan ligge ei utfordring i å ta vare på tekstilane på ein forsvarleg måte med omsyn til lys og temperatur.

I framlegg til statuttar for Bygdebøker- og kulturminne heiter det at bygdebøker og kulturminne som er prioritert i kulturminneplan, kulturplan og/eller kommuneplan skal prioriterast ved tildeling av midlar frå fondet. Lindås kommune kan sjølv søkja midlar frå fondet til eigne prosjekt.

Det er ikkje eit realistisk mål å ta vare på alle kulturminna. Kulturminneplanen skal peike på behov og løysingar for betre forvaltning av samlingar og kommunale anlegg.

Lindås kommune har løyvd betydelige tilskot tidligare til bygdebokprosjekt som t.d. bygdebok for Lindås. Tilskotet har vore gitt gjennom Samlelegat for Lindås kommune. Lindås kommune er kjend med planar om bygdebok for Alversund område. Ein er også kjend med andre aktørar som skriv om lokalhistoriske hendingar og som kan vere aktuelle å søkje støtte frå Bygdebok- og kulturminnefondet.

Avkastning eller søknadsfond?

Pr oktober 2014 stod det kr 890.000 i Bygdebok- og kulturminnefondet. Avkastning tilsvarende fondet i 2014 vert om lag kr 25.000. rentenivået i Noreg er forventa å halde seg lav i dei næraste åra, og ein kan difor ikkje forventa sæleg større avkastning enn 2014 nivået.

Dersom ein ønskjer å tildele midlar på bakgrunn av avkastning, vil det vere få prosjekt som får midlar, og det dei får vil vere relativt små summer.

Om fondet skal verte eit *søknadsfond*, vil ein kunne dele ut «ordinært» og ikkje på bakgrunn av en fastlagt sum (les; avkastning). I Retningslinjer for Næringsfondet heiter det i pkt 6.

«Tilføring av kapital og størrelse på fond»;

Fondet bør tilførast nye midlar kvart år, storleik blir vedtatt av kommunestyret i samband med budsjettprosess. Renter og anna avkastning skal tilbakeførast til fondet, det same gjeld salgssum av aksjer.

Ein kan sjå for seg at noko liknande kan skje med Bygdebok- og kulturminnefondet, att Kommunestyret kvart år må vurderer om fondet skal tilførast meir kapital.

Samlelegat for Lindås kommune

Samlelegat for Lindås kommune vart stifta i 2002.

Legatet har som føremål å yte støtte til familiar og personer i Lindås kommune utfrå vedtatte kriteriar.

Kriterier:

Det kan ytes støtte til;

- Familier i Lindås kommune som på grunn av ulukke, sjukdom eller andre uheldige omstende har kome i ein vanskeleg økonomisk situasjon

- Personar i kommunen som innan landbruket utviklar ny næring knytt til garden
- Personar som arbeider med utgjeving av bygdebøker i Lindås kommune

Årleg tildelingssum varierer. Utdeling kan gjevast til ein søkjar, delast mellom fleire søkjarar eller overførast til neste år etter vedtak i styret.

Pr. 01.01.15 hadde Samlelegatet kr 578.800 til disposisjon. I 2015 vart det løyvd kr 25.000 til bygdebokprosjekt i Osterfjorden. Det har ikkje vore delt ut midlar frå stiftelsen på fleire år.

Oppheving av stiftelse (legat)

Ein stiftelse er formuesverdi som ved testament, gåve eller annan rettsleg disposisjon blir stilt sjølvstendig til rådvelde for eit bestemt formål. Formålet kan vere av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig eller økonomisk art.

Ei rettsdanning som oppfyller desse vilkåra, er ein stiftelse uavhengig av om ho blir omtalt som **legat**, institusjon, fond eller anna. Sjølv om det ikkje går fram av stiftelseslova, gjeld i tillegg eit vilkår om at stiftelsen må vare ei viss tid.

Avvikling av ein stiftelse blir også kalla oppheving. Resultatet av prosessen er at stiftelsen sluttar å eksistere som eige rettssubjekt, og at han blir sletta både frå Stiftelsesregisteret og Enhetsregisteret i Brønnøysund. Dersom stiftelsen er insolvent, kan ikkje Stiftelsestilsynet vedta oppheving. Stiftelsen må då skriftleg setje fram [krav om oppbod](#) for tingretten.

All avvikling av stiftelsar må godkjennast av Stiftelsestilsynet. Avvikling blir rekna som omdanning, og det er difor reglane i [Stiftelseslova kapittel 6](#) som gjeld.

Om ein ønskjer omdanning av stiftelsen, kan ein søkje Stiftelsestilsynet. Stiftelsestilsynet kan omdanne stiftelsar etter gitte kriterier.

Samlelegatet ytar støtte til ei målgruppe som ikkje vert famna av Bygdebok- og kulturminnefondet. Ein kan difor vurdere om pkt 3 om utgjeving av bygdebøker, kan strykast frå Samlelegatet og la Bygdebok- og kulturminnefondet få dei søknadane. Samlelegatet har dei siste åra fått få søknadar om løyving til bygdebøk. Ein veit at det er teke initiativ til bygdebok for Alversund, og forventar at det kjem søknad frå desse etter kvart.

Samlelegatet og Bygdebok- og kulturminnefond har ulike målgruppe. Samlelegatet skal støtte menneskje i naud eller krise, mens Bygdebok- og kulturminnefond skal støtte initiativ til bygdebøk og bevaring av kulturminne. De få søknadane som kjem til Samlelegatet, kan med fordel vidaresendast Bygdebok- og kulturminnefondet.

.....